

Kresba a grafika

Martin Schongauer
Čtvrtá moudrá
panna
mědirytina
před 1483

Cristofano Allori
Podobizna
Alessandra Alloriho
zv. Bronzino
kresba černou
křídou a rudkou
cca 1610

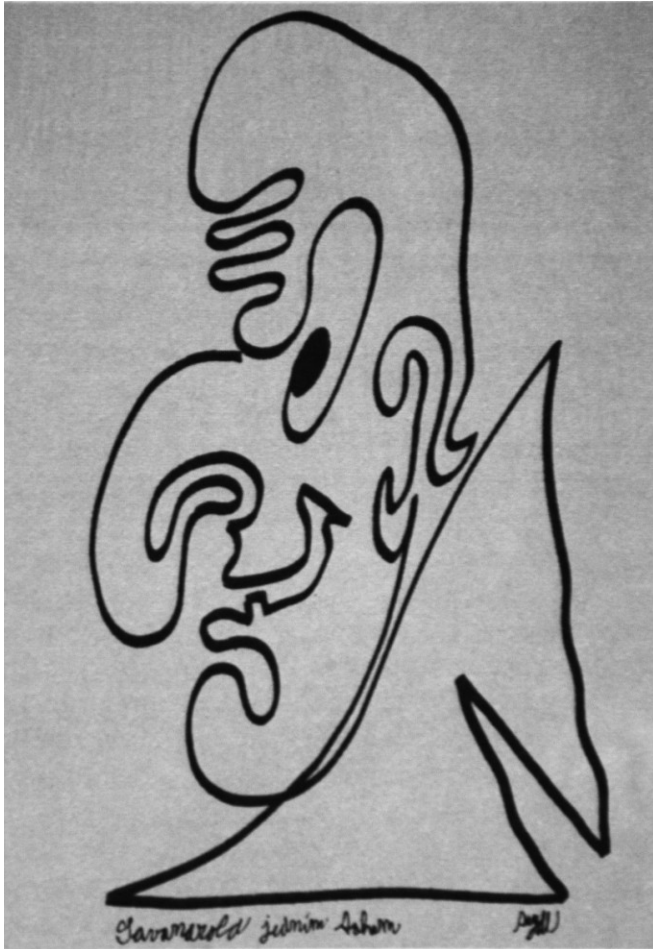

Disegno jako základ všech umění

Giorgio Vasari, Federico Zuccari

- Pojem *disegno*, tj. kresba, návrh, získává v pozdní renesanci a manýrismu širší význam imaginativního konceptu uměleckého díla, ať už ve vztahu k mizezi přírodního, nebo v uplatnění fantazie. V tomto smyslu můžeme *disegno* přeložit jako „tvůrčí schopnost“, čímž se blíží k dalším dobovým pojmům *idea* a *invenzione* (invenzione).
- *Arti del disegno* – Giorgio Vasari, *Le vite...*
Umění *disegna*: architektura, sochařství a malířství jsou chápány jako „tři sestry“, jejichž otcem je *disegno* a matkou *invenzione* (tj. obsah a téma, jimž se podřizuje forma). Toto pojetí vedlo k nižšímu ocenění užitého umění. Florentáné kladou důraz na kresbu (*disegno*), zatímco Benátčané na barvu (*colore*).
- Federico Zuccari, římský malíř a teoretik, zakladatel umělecké akademie, předjímá protobarokní principy v umění. Ve spisu *Idea sochařů, malířů a architektů* (1607) rozlišuje:
disegno interno: vnitřní umělecká představa, idea, vnitřní kresba v duchu umělce
disegno esterno: vnější umělecká představa, idea formalizovaná skrze kresbu

„Gesto kreslení“

Zdeněk Seydl, Savonarola jedním tahem, 1970, kresba fixem

Honoré Daumier, Studie dvou hlav, cca 1860, kresba perem, bistem

„Malířská kresba“

Federico Barocci, Hlava starého muže (studie Anchisa pro obraz Požár Tróji, mezi 1583-1588), kresba křídami, rudkou aj. na tónovaném papíře

Prostředky kreslící širokou stopou

- uhel
- rudka
- sépiová bistrkřída
- křída
- pastel

Bartolomeo Veneto (činný 1502-1530),
Portrét mladíka v čepici, kresba
uhlem a bílou křídou

Prostředky kreslící širokou stopou – kresba uhlím

Jan Preisler, Studie dívčí hlavy a rukou, cca 1905

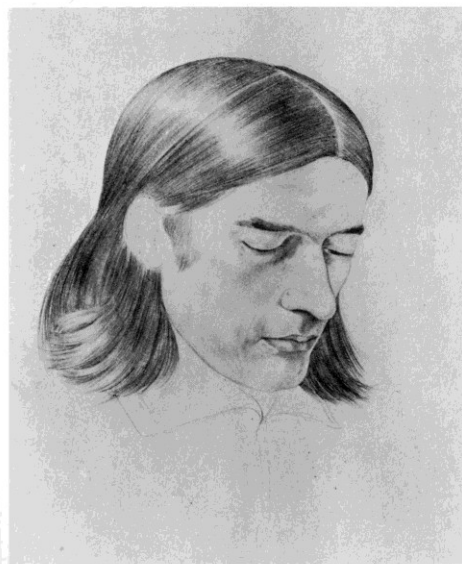
Prostředky kreslicí úzkou stopou

- olůvko
- pisátko
- tuhy a tužky
- flomaster (fix)

Carl Philipp Fohr, Podobizna Friedricha Overbecka, 1818, kresba tužkou
Vlastní podobizna, 1816, dtto

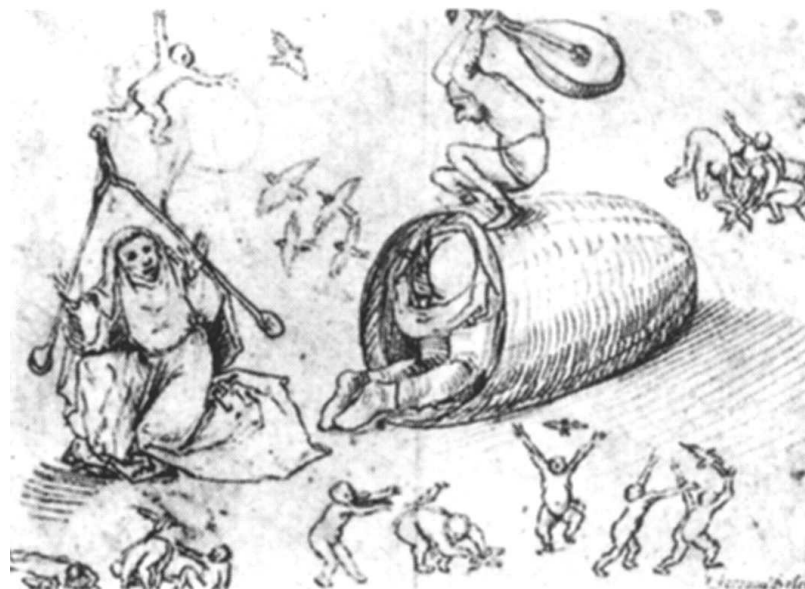
Pieter van der Weyden, Klečící Marie, konec 15. stol., kresba stříbrným pisátkem a křídou, detail

Tekuté kreslicí prostředky

- tuš
- bistr
- sépie
- tinta

Hieronymus Bosch, Úl a čarodějnice,
poč. 16. stol., perokresba bistrem

Willem Pietersz Buytewech, Pouliční prodavač se psem,
počátek 17. stol., lavírovaná kresba perem, černou tintou

Lavírované kresby

Adam Elsheimer, Tobiáš provázený andělem, lavírovaná kresba brkem, bistrem, cca 1600

Josef Redelmayer, Dva draci, lavírovaná kresba perem, bistrem, cca 1760

Akvarel

František Kupka, Zusza a Villeta, cca 1905

Kvaš

Felix Jenewein, Smír, z cyklu Mor, 1900

Kombinovaná technika

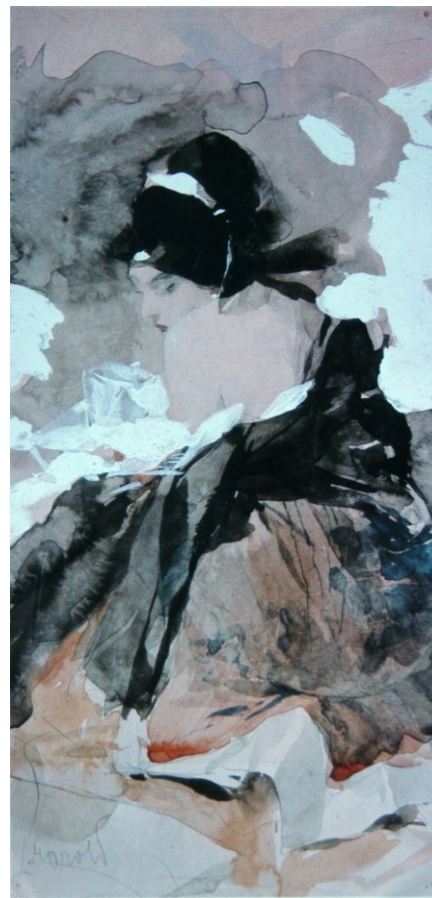
Albrecht Dürer, Pohled do údolí Arca, 1495, kresba perem, černým inkoustem, akvarel a kvaš

Kombinovaná technika

Jacopo Palma, zv. Palma il Giovane, Kladení do hrobu, cca 1600, kresba
štětcem, akvarel, bistr

Luděk Marold, Studie sedící ženy, cca 1895, kresba tužkou, tuší,
akvarelem a bělobou

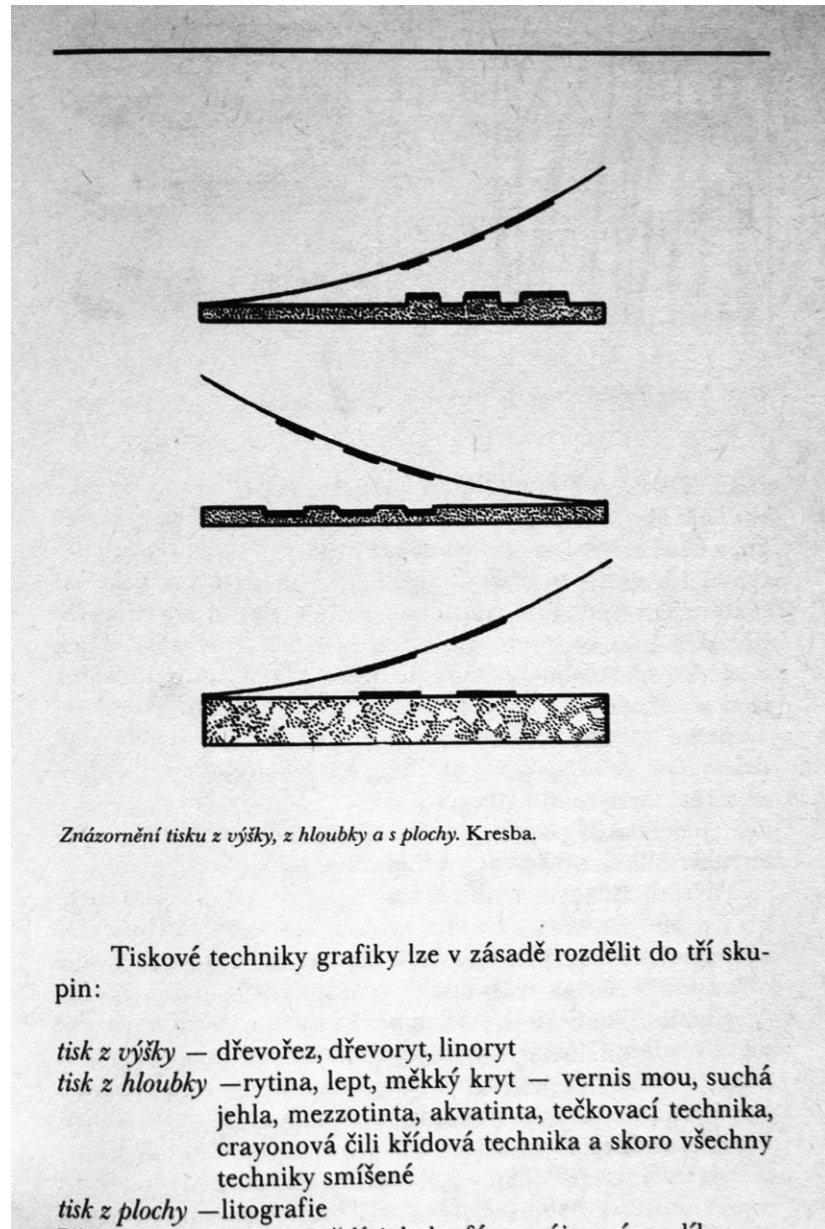
Kombinovaná technika

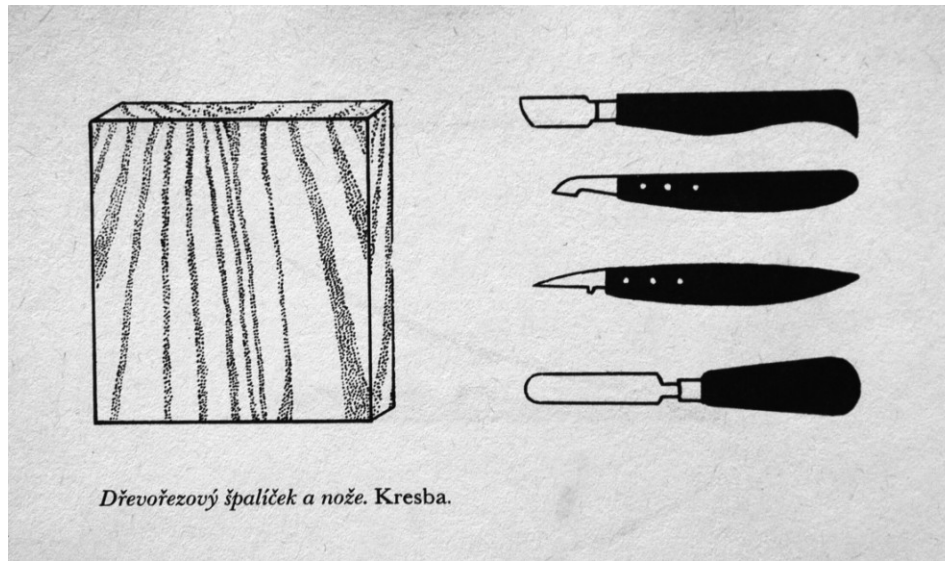
Josef Navrátil, Pasačka s kozou, cca 1850, kresba tužkou, perem, sépií, akvarel

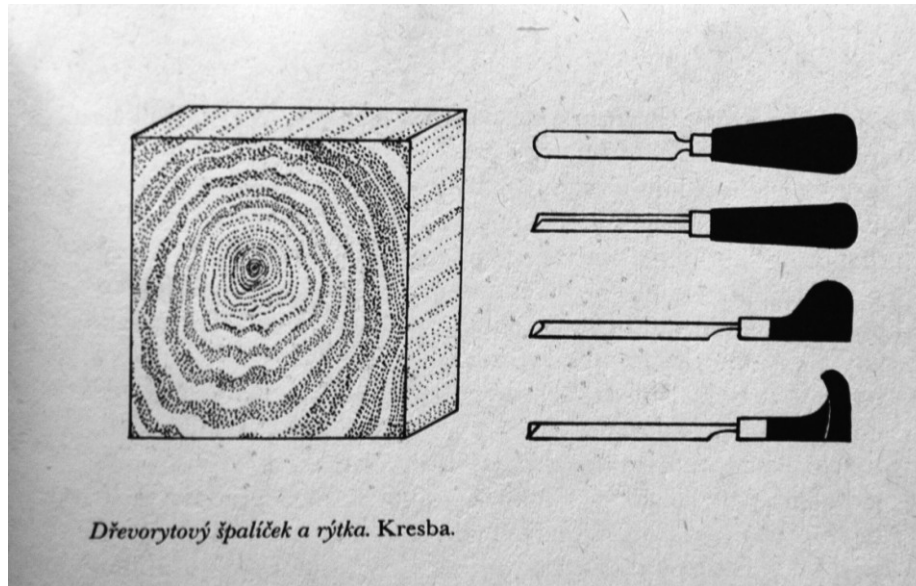
Techniky grafiky

- tisk z výšky
- tisk z hloubky
- tisk z plochy

Dřevořez a dřevoryt

Počátky evropské grafiky

Martin Schongauer (cca 1530 – 1491)

činný v Comaru v Alsasku v 70. a 80. letech 15. stol.

Narození Páně, cca 1570

Pošetilá panna, 80. léta 15. stol.

Albrecht Dürer jako grafik

Titulní list jeho Apokalypsy, 1497-1498, 2. vyd. 1511, dřevořez
Dudák, 1514, mědirytina

Rembrandt van Rijn jako grafik

Nechte maličkých přijíti ke mně, „stoguldenová grafika“,

1647-1649, mědiryt a suchá jehla

Starý muž, 1631, lept

